

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției »Telegrafului Român«, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Regele și popoarele sale.

Sâmbătă, în 4 Iulie n. după terminarea înmormântării remășișelor pământești ale Moștenitorului de tron, Arhiducele Francisc Ferdinand, și ale soției sale, Principesa Sofia de Hohenberg, Maiestatea Sa, Impăratul și Regele Francisc Iosif I a adresat ministrilor președinți Stürgkh și Tisza, precum și ministrului comun de finanțe Bilinski, următorul autograf preinalt, pentru a fi adus cuprinsul seu la cunoștința tuturor popoarelor din monarhia austro-ungară:

Iubite conte Tisza! Adânc mișcat stau sub impresia nenorocitului fapt, care mi-a răpit pe nepotul meu mult iubit, în mijlocul activității închinată serioasei desăvârșiri a datoriei, împreună cu generoasa sa soție, care în ora primejdiei a stat credincioasă lângă el, punându-mă pe mine și casa mea în doliul cel mai dureros.

Dacă pot avea o mângăere în aceasta amară suferință o pot afla în nenumeratele dovezi de caldă afecțiune și de sinceră condurere, manifestate față de mine în zilele trecute din toate curcurile poporațiunii.

O mână criminală mi-a răpit o rudă iubită și un colaborator credincios, și a smuls copiilor abia eșiți din etatea cea mai fragedă, avertați la scut, tot ce aveau mai scump pe pământ, făcând se cadă o durere nespasă pe capetele lor nevinovate.

Nebunia unui mic grup de rățăciți nu va putea însă se clatine legăturile sfinte dintre mine și popoarele mele; ea nu ajunge până la sentimentele de dragoste sinceră, manifestate față de mine și casa mea domnitoare de nou din toate părțile monarhiei, în mod atât de mișcător.

Șase decenii și jumătate am împărțit cu popoarele mele dureri și bucurii, mereu conștient și în orele

cele mai grele de înaltele mele datorințe, de responsabilitatea pentru soartea milioanelor, pentru cari am se dau socoteală celui atotputernic.

Noua cercare dureroasă, căzută asupra mea și alor mei din nescurtabila voință a lui Dumnezeu, va întări în mine hotărârea de a merge pe calea recunoscută de dreaptă până la ultima resuflare, spre binele popoarelor mele. Și dacă voi putea lăsa odată garanța iubirei lor, ca prețioasă moștenire urmașului meu, aceasta va fi cea mai frumoasă răsplată a îngrijirii mele părintești.

Te însărcinez, se aduci la cunoștința tuturor cari în aceste zile pline de durere s'au strâns în jurul tronului cu probată credință și supunere, mulțumirea mea adânc simțită.

Viena, în 4 Iulie 1914. *Francisc Iosif* m. p.

Regele și armata.

Tot în 4 Iulie n. c. a adresat Maiestatea Sa Monarhul și armatei următorul *ordin de zi*:

Alteța Sa imperială și regală, generalul de cavalerie și admiralul, Arhiducele *Francisc Ferdinand*, inspector general al întregii puteri armate, a căzut jertfă unui atentat scârbos și în jale adânc simțită deplâng, împreună cu întreaga mea putere armată, pe fericitul, a cărui ultimă activitate a fost împlinirea datorinței militare, lui atât de scumpă. Ultimul seu ordin a fost adresat trupelor brave, cari cu credință și cu bucurie năzuiesc în Bosnia și Herțegovina spre deplina perfecționare.

Pe cât de înaltă a fost poziția pe care am fost dat' decedatului în puterea mea armată, de pe uscat și apă, pe atât de înaltă era concepția sa despre misiunile primite. Ne-a fost

răpit din mijlocul activității sale productive!

Ne plecăm îndurerați în fața voinței nescrutabile a celui atotputernic, care a cerut o jertfă nemăsurată dela mine, dela puterea mea armată și dela patrie. Și totuș nu perd speranța într'un viitor prielnic, convins fiind, că cu toată nefericirea de care am putea fi atinși, monarhia își are sigurul seu razim în puterea armată a Austro-Ungariei, neclătită în credință și cu o alipire care desconsideră moartea.

Viena, în 4 Iulie 1914. *Francisc Iosif* m. p.

Intărirea Ardealului. Sub titlul acesta publică domnul maior ces. și reg. în retragere *Georg Fleșariu* un articol în ziarul »Salzburger Volksblatt«, arătând în el, că nu este nici o trebuință de întărituri în Ardeal, dar nici altundeva, ci este trebuință de crearea unei situații mai prielnice pe seama diferitelor popoare din monarhie, — în Ardeal pe seama Românilor, cari apoi mulțumiți cu situația, vor apăra ei Ardealul, mai bine decât orice fel de întărituri. Și ei doară nu cer mult: dreptate! Să se facă acest act de dreptate, care e mai prețios pentru monarhie decât toate zidurile, toate turnurile, toate întăriturile!

Inmormântarea

Arhiducei Francisc Ferdinand și a soției sale Sofia.

Lung a fost drumul pe care l'au făcut sicriile cu corpurile nelusufletite ale mult regretaților: *Francisc Ferdinand*, moștenitorul de tron, și soția sa *Sofia*, lung dar frumos. A fost un drum de jale și de durere generală. Din Serejevo sicriile au plecat cu tren separat la Metcovic, iar de aci au fost duse pe mare, cu vasul de războiu »*Viribus Unitis*« la Triest, și de aci cu trenul la Viena. Pe mare au fost purtate sicriile din motivul, ca să se dea ocaziune marinei să-și manifeste și ea doliul față de admiralul ei. În Triest sicriile au sosit Joi dimineața. Multime de lume îndurată le-a așteptat. Au fost duse apoi cu mare solemnitate la gară și așezate în trenul special, care le-a dus la Viena. Aici au sosit seara la orele

zece. La gară erau așteptate de Arhiducele Carol Francisc Iosif, Moștenitorul de tron, de membri ai casei domnitoare, de generali și de demnitarii curții. Damele erau îmbrăcate în haine de doliu. Sicriile au fost ridicate din vagon și transportate în sala de așteptare a curții, care era prefăcută în capelă. Aci preoții curții au dat binecuvântare sicriilor, și apoi cortegiul funebral s'a pus în mișcare. Afară pe strade multime de lume. Toți stau nemișcați și în tăcere mută salută sicriile așezate pe două dricuri și escortate de garda palatului și de trupe militare. Sosind la reședință, sicriile au fost de nou binecuvântate de preoți și transportate în capela curții, îmbrăcată de tot în negru. Capela a fost apoi închisă, după ce sicriile au fost așezate pe câte un catafalca frumos.

Vineri dimineața capela a fost deschisă și s'a dat voe publicului să vadă sicriile. Sute de mii de oameni au încunjurat sicriile, între lacrimi și suspine, iar la orele 12 din zi capela a fost închisă de nou. La orele 4 după amiază s'a făcut înmormântarea solemnă, prin Arhiepiscopul și cardinalul Piffi din Viena, cu asistență mare. Au fost de față Maiestatea Sa, Impăratul și Regele Francisc Iosif I, toți membrii casei domnitoare, delegațiunile parlamentelor, ministrii, dignitarii înalți, reprezentanții puterilor mari, și o mică delegație română, care a depus și o cunună frumoasă pe sicriul moștenitorului de tron, cu inscripția: »Românii din Ungaria și Transilvania, nobilului lor protector«. Ceremonia a ținut jumătate de oră. La actul solemn al înmormântării copiii Moștenitorului de tron nu au fost admiși, ei ei au fost aduși la sicriile părinților lor abia sara la orele opt și jumătate. Erau însoțiți de mătușă lor, contesa Henrieta Chotec. Bieții copii au isbucnit în plâns cu hohot. Au îmbrățișat și sărutat sicriile părinților lor. Cam jumătate de oră au stat împreună cu morții lor părinți, apoi au fost duși acasă, la Belvedere.

La orele zece noaptea sicriile au fost de nou ridicate și duse la gară, pentru a fi transportate la Artstetten, unde era gătită cripta, pentru a le lua în primire. Dela palat până la gară, armata forma spalir pe ambele laturi ale stradelor. În felul acesta și-a luat armata rămas bun dela inspectorul ei general. Dispoziția aceasta s'a luat la ordinul expres al Maiestății Sale.

Pe unde treceau sicriile, se plecau steagurile armatei, în sunetul tobelor și al

FOIȘOARĂ.

Din vremile păgâne.

— Povestire religioasă, de Fr. Schmiedt, prelucrată de A. Nan. —

(Urmare).

Ingenunchiară în jurul cadavrului și era fericit atât de fericit, acela, care l'atingea. Acesta-i săruta mâna sângeroasă, acela buzele sale palide și învinețite și-l scaldau în lacrimi curate ca mărgeanul, în lacrimi limpezi, limpezi cum este mirul.

Plângea biata mamă văduvită, cu părul resfirat și plângeau copilașii în vâet sfâșietor... Multimea sta încrămențită, împăratul privea uluit...

— »Ascultă!... Ascultă, tirane, glasul acestor ingerași, pe cari spada ta... spada ta barbare... i-a lipsit de tată, i-a făcut străini în largul lumii tulburate! Ascultă!... Ascultă; la plânsul lor o inimă de piatră s'ar înmuia ca turta de ceară! Ascultă tiranel... Ascultă! Unde ți-e inima, barbare? Tu nu porți inimă în pieptul tău de ghiată?«

»Privește copilașii aceștia orfani, pe cari tu... tu tirane... i-ai lipsit de cea mai mare comoară, pe care nici puterea ta împărătească nu-i în stare a le-o reînăpăoa...«

Privește-i cu câtă dragoste netezesc ei părul încălețit al părintelui lor... Privește-i... privește-i mult!... În inima ta nu pătrunde glasul tânguitor al acestor naufragiați de tine?... O! tu nu porți în tine inimă, tu nu știi de sentimente!... Nu... Nu... Tu ești păgân... tu ești barbar... Păgânul nu simte... Nu... nu!...«

O priveliște îngrozitoare a fost scena aceasta și pentru Dioclețian, căci glasul orfanilor a pătruns și în sufletul său barbar, i-a umplut toate ungherele și nu s'a stins îndată, ci a rămas acolo încă multă vreme să-l mustre, să-l alunge pacea și ziua și noaptea. Imaginea copilașilor încă i s'a înțipărit adânc pe fundul sufletului său, și numai după vreme îndelungată i s'a putut spălătați... Vedeți copilașii în toată noaptea plângând în jurul cadavrului adorat, îi vedeți și ziua tot mereu și sufletul său nu-și găsea o liniște de-o clipă.*

O! de câte ori vei auzi încă glasul orfanilor, păgâne, care te va ținea vecinic în insomnie, care-ți va sfâșia sufletul, așa cum sfâșie azi călăii tăi meschini carnea creștinilor. De câte ori ai să te înfiori de vedeniile tale, de imaginea acestor copilași, glasul căroră implu blăstemul tărilor.

*Dioclețian, după cum spun istoricii creștini ai veacului acela, la un an după persecuțiunile abzis de tron, maltratrat de un chin sufletesc și întreg restul vieții și l-a petrecut retras în pocăință.

Dioclețian încă părea pătruns de atâta sânge și s'von de tânguire. S'a trezit și în inima sa pustie pe vre-o câteva clipe mila, dar auzind vaetele și horcăitul muribunzilor — distracțiile sale sufletesti — se schimbă și se trezi din nou în sufletul său cernit de păcate pofta de patimă, de simț de răzbunare, de dor de distracții împreunate cu valuri de sânge roșu...

Răutatea nu poate cunoaște milă, când observă privirea compătimitoare a mulțimei, când știa că marea de oameni așteaptă ca familia aceasta, ce-i drept nobilă dar creștină, să fie agrățiată, când știa că ei au să fie dușmani nempăcați ai zeilor, că voința împăratului roman față de acești vermi are să rămână numai voință și nu poruncă...

De aceea părându-i rău de lașitatea sa de până acum, porunci să-i așeze din nou în fața tronului.

— »Capul acela sângeros, cred că ți-a împrăștiat prostia. Aceasta va fi și soartea ta și a copiilor, dacă nu vei abzițe de credințele deșarte și nu te vei reîntoarce la adevărul zeilor ai Romei. Neagă semnul jonic al nemerniceii voastre credințe, jertfește zeilor și atunci plăcerile tuturor grațiilor îți vor umplea sufletul și casa ta voi face-o bogată și fericită, căci împăratul imperiului roman te va lua sub scutul său. Trebuie să știi, că Dioclețian pe cât e de crud, așa e de darnic. Alege!«

— »Maiestate! — răspuse la aceasta femeea, cu conștiința unui suflet curat, cu energia unei însușiri ce nutrește în ea o credință sfântă: Am ales. Viața mea și a copiilor mei e în mâna ta, aceasta mi-o poți lua, dar de credința mea, de Isus nu mă poți despărți, căci mă leagă strâns de el cu grația, cu iubirea lui... Pentru noi creștinii moartea nu e blestem, căci doar ai putut vedea până acum, din atâtea și atâtea exemple, cu câtă căldură își aplecau bieții capetele sub bardele călăilor și cum mureau cu zâmbetul pe buze pentru el... pentru Isus... pentru credința, pentru învățăturile lui. Moartea și pentru mine nu e altceva decât puntea, peste care voi trece la Isus. Imi iubesc copilașii, le doresc fericirea, dar aceasta numai dela Dumnezeu. Cere-mi, Maiestate, sângele, cere-mi viața, căci ți o dau cu plăcere, dar de credință nu mă despărț, nici eu și nici copilașii mei. Așa-i? pui mamei?«

— »Da, mămică. Noi încă vom muri și vom merge apoi cu toții acolo sus... în ceriu, unde ne așteaptă cu drag taticul, unde ne așteaptă cu neastâmpăr...«

— »Îți trag în sabie copiii!...«

— »Fă ce-ți place. Ceata martirilor se va înmulți în ceriu cu șase ingeri cu părul blond și vor ruga acolo sus pe Dumnezeu să-ți trimită și ție harul său, să-ți înmoaie inima de fier, să sâmeni mai mult a om. Nu te teme, că de și sunt mai mici, ei vor

trămbeilor, iar cei din mulțimea mare își descopereau tăcuți capetele și se plecau cu ochii scăldați în lacrimi în fața sicriilor.

La zece și ceva sicriile au fost așezate în vagon și trenul special a plecat cu ele, cu multe coroane, și cu personalul curții, la Pöchlarn, după ce au fost de nou sfințite în gara dela Viena. În Pöchlarn au sosit sicriile pe la miezul nopții, dar tocmai atunci se descărcase asupra ținutului o furtună groaznică, ploaie mare cu fulgere și cu trăsnete, astfel, că sicriile nu au putut fi scoase din vagon, decât abia pe la orele 3 dimineața, când s'a potolit furtuna. Atunci au fost de nou sfințite, apoi puse pe dric, duse la Dunăre, și trecute cu ajutorul unui brod de partea cealaltă a Dunării. De aci apoi au fost duse în capela din Artstetten, unde cortejul a sosit dimineața pe la cinci. Pe la zece dimineața au sosit mai multe trenuri dela Viena, cari au adus pe moștenitorii de tron Carol Francisc Iosif, pe copiii decedaților, mai mulți membri ai familiei domnitoare și alt public, în fața căruia apoi la orele unsprezece s'a celebrat în capela un nou serviciu divin și în urmă sicriile au fost depuse spre odihnă vecinică în cripta de sub capela. La înmormântarea aceasta din Artstetten a participat și fratele decedatului, fostul Arhiduce Ferdinand, care poartă astăzi numele burghez de Ferdinand Burg. La ora unu și jumătate toți au plecat cu trenul îndărăt la Viena. Copiii decedaților au fost primiți d. a. la trei în audiență din partea Monarhului, în palatul din Schönbrunn.

Consiliu comun de miniștri.

Marti s'a ținut în Viena consiliu comun de miniștri, în care au fost comunicate rezultatele la cari s'a ajuns în urma cercetării severe purtate în contra criminalilor din Sarajevo, a căror număr s'a urcat la șase, căci despre șase s'a dovedit, că au fost provăzuți cu bombe și cu revolvere, în scopul de a sevârși atentatul asupra Arhiducei Carol Francisc Ferdinand. E constatat apoi, că bombele și revolverele le-au primit toți din Sârbie, prin urmare atentatul a fost urzit în Sârbia. Consiliul comun de miniștri s'a ocupat deci cu chestia, că ce acțiune diplomatică ar trebui să fie întreprinsă în contra Sârbiei? Rezultatul la care s'a ajuns a fost comunicat ieri, Joi, Majestății Sale în Ischl, prin ministrul de externe Berchtold, și numai după prealabila aprobare va fi dat publicității. S'au luat măsuri apoi în consiliul de miniștri și cu privire la o administrație mai energică și la o controlă mai strictă în Bosnia, față de elementele turbulente. Afară de făptuitorii crimei și consății lor mai sunt muți arestați, bănuți ca complici ai mișelului atentat. Știrea, că în Bosnia s'ar face o mare schimbare de persoane la conducere, nu se adevărește.

Idealul Arhiducei Carol Francisc Ferdinand. Marele ziar german „Vossische Zeitung” scrie într'un articol mai lung, că Arhiducele Carol Francisc Ferdinand ar fi fost condus de ideea creerii „Statelor unite din Marea Austrie”, conform ideilor cuprinse în cartea cu acest titlu a domnului Aurel C. Popovici. Arhiducele era convins, că monarhia va putea să devină tare și temută numai pe baza unei alianțe de state, în frunte cu împăratul, cu un guvern comun, cu un parlament central pentru rezolvirea afacerilor comune, — incolo însă pentru fiecare popor din monarhie auto-

nomie națională. De sine înțeles, că ceice se închină acestei idei caută să convingă și pe actualul moștenitor de tron despre necesitatea acceptării și realizării ei. Astfel ziarul „Gross-Oesterreich” din Viena îi închină un articol mai lung, în care îi spune, că nu e permis să mai fie pus imperiul acesta în serviciul utopiilor maghiare, dacă e ca să mai existe. Noul moștenitor de tron, Habsburg și el din creștet până în tălpi, nu poate să facă politică germană, maghiară, ori slavă, ci numai politică austriacă, în înțelesul unei Austrii mari, care poate să devină puternică și fericită numai printr'o absolută egalitate, acordată tuturor popoarelor cari o compun!..

Chestia de naționalitate.

La începutul luni Aprilie din anul curent a fost aranjată o discuție publică în Oradea-mare, în chestia de naționalitate, sub auspiciile „Societății pentru științele sociale”. Cu ocaziunea aceea a rostit și domnul Dr. Aurel Lazar, avocat în Oradea-mare, un discurs mai lung, care a apărut acuma și în tipar, editura tipografiei „Concordia” din Arad. Domnul conferențiar a făcut istoricul dezvoltării chestiei de naționalitate la noi; a vorbit despre cererile Românilor precizate în „Supplex libellus Valahorum”, despre legea de naționalitate dela 1848, apoi despre legea dela 1868, stabilind în urmă gravaminele Românilor și indicând calea pe care s'ar putea face vindecarea lor. Reproducem această parte a discursului, după cum urmează:

„Gravaminele sunt de două feluri, generale și speciale. Cele generale sunt acestea:

1. Am putea să-l numim gravamină morală, care a culminat în aceea, că poporul românesc este înfățișat ca un popor fără simț de cultură și moralitate, iar conducătorii lui ca niște agitatori politici fără convingere, cari nu cunosc noțiunea de patrie, cari vând patria la Viena, Petersburg și București. Și ca vârf, au introdus un sistem caracteristic, a cărui problemă este, să infecteze sufletul poporului românesc. Acest sistem l-a creat și l-a înarticultat în lege statul ungar atunci, când a adus legile despre întregirea salarelor preoților și a învățătorilor profesionali, când art. XIV.—1898, XIII.—1909, XXXVIII.—1913, XXVII.—1907, nu îndeplinește întregirea salarelor în spiritul art. XX. din 1848, ca o datorință a statului, ci ca farmă de milă, expunând pe preoți și învățătorii celui mai rușinos control, făcând iluzorie autonomia bisericii gr.-or. române și atârând deasupra capetelor lor drept sabia lui Damocle mijlocul de trai. Și nu numai îl pedepsește pe cel ce nu-și tănuiește sentimentele naționale, ci a introdus rolul greșos al arginților lui Iuda.

2. Altă gravamină generală morală și politică este acela, care exclude pe Români din constituție.

La alcătuirea legii despre dreptul de alege legislațiunea a fost condus de scopul: cum va putea împiedeca afirmarea naționalităților? Nu numai presa șovinistă a scris-o, aceasta, nu numai oratori au accentuat-o, ci principiul acesta este exprimat în motivarea ministerială a proiectului de lege. Au adus lege împotriva cetățenilor statului, ca în contra făcătorilor de rele; i-au despoiat dinainte de puțința de a vota, înainte de a putea să știe, ce principiu vor mărturisii.

Asta nu e o dispoziție penală, ci preventivă. A presupune despre milioanele de

— „Mamă, frați, vă aștept dincolo! Dzeu cu... N'a spus a-și termina vorba și capul ca o minge i-se rostogoli în sângele cald, ce abura ca un lac în zilele de vară...”

Cu cât curaj a pășit fetița pe esafod! Ochii adânci ca o mare și i-a pironit pe ceru, mâinile și-le-a împletit în cruce, ca să-și încredințeze sufletul grației de sus. O, tu fetiță fericită!... O, înțeraș din ceru!... O martir cu ani puțini și cu credință multă, multă!..

— „Continuă, păgâne!” — exclamă mama atinsă până'n adâncul sufletului de pumnalul durerii, — vor ști muri toții rând pe rând, pentru credința lor! Vorbea Sabellia și cu colțul năframei tot mereu își ștergea de pe picioare argintul, ce răsărea acolo ca din un izvor.

— „Să vină ceilalți exclamă împăratul în glasul unui indiferentism păgân. Aveți încă și alte unelte pentru ei. Vedeți să nu să ruginească! Acelea poate vor folosi!”

— „Rupeți-le unghiile, despoiați-i de carne, culcați-i pe jar, căci poate acestea le vor da minte!...” (Va urma).

cetățeni, că ei sunt contrarii statului, trădători de patrie, a-î împiedeca în exercierea supremului drept cetățenesc, pentru care drept omenimea a purtat lupte sângeroase de secol, numai pentru că nu aparțin rasei maghiare!

În 1868 nu s'a recunoscut egala îndreptățire a naționalităților, dar s'a dat egalitatea de drept a cetățenilor statului. Cum cadrează acum cu principiul egalității de drept această despoiere de drept? Când are dare și soldații dela naționalități, puterea de stat nu pomenește principiul ipocrit al inferiorității în cultură! Și oare nu statul este de vină, că cetățenii săi nu s'au împărțit de binecuvântările culturai?

Binevoii! a judeca cu calmitate asupra acestui gravamină, și veți găsi că nu-l exagerăm. Este permisă lupta împotriva partidelor politice, acelea se pot și nimici, dar ca înzestrarea cu drepturi a cetățenilor să se facă atârătoare de apartinența lor de rasă: într'un stat de drept este o concepțiune imposibilă. Seamănă aceasta cu sistemul de castă a Indienilor, unde clasa „parilor” era exclusă din toate drepturile. Dar este cu atât mai imorală, pentru că este dată puțința dobândirii drepturilor prin jertfirea conștiinței naționale.

3. Urmarea naturală a sistemului acestuia este principiul acela de guvernare, produsul erei celei mai nouă, care face dependentă sanarea gravaminelor și largirea drepturilor dela încredere. Dacă Români elimină din concepția lor politică pricinile neîncrederii și ale antipatiei, atunci vor primi, ca dar, binecuvântarea drepturilor, a legii și dreptății.

Principiul acesta nu l-am putut afla la nici un învățat în științele de stat, și în orice caz este un interesant principiu de guvernământ, că statul atunci își înzestrează cu drepturi propriile popoare, și înceartă cu prigonirea lor, dacă le găsește vrednice de încredere și simpatia sa. Imi vine înainte concedierea condiționată a pușcăriașilor: dacă se vor purta bine, vor rămânea liberi, la dimpotrivă vor fi țâțiți de nou în temniță. Asta o putea face Ludovic al XIV. cu popoarele sale, al cărui păcat l-a ispășit Ludovic al XVI-lea; dar într'un stat constituțional, unde popoarele însăși își diriguiesc soarta lor, este cam dificil a susține teza aceasta, pentru că ajungem la paradoxul, că înseși popoarele alcătuitoare de stat se dăruiesc pe sine cu încrederea sau neîncrederea față cu ele însă-le, și așa fel își alcătuiesc legile. Pentru că în practică numai astfel se poate îndeplini acest principiu.

Puterea supremă a statului ungar a-decă are doi factori principali: *regele și națiunea*. Națiunea își exercită puterea supremă prin parlament. Legile se aduc în parlament, și tot din încrederea aceluia poate să existe și guvernul din toate timpurile; parlamentul este deci forul chemat să îndrume soarta popoarelor din stat.

Naționalitățile așadar trebuie să se facă vrednice de încredere și simpatia majorității parlamentului, dacă își doresc îmbunătățirea sorții. Asta o putem pricepe din punctul de vedere al oportunității și mai ales al majorității parlamentului, însă și majoritățile se schimbă, și cu aceasta și termometrul acela, care arată gradul încrederii și al simpatiei. Cum să se aranjeze nenorocitele de naționalități? A cui simpatie să caute a o dobândi?

Nu este iertat deci a arunca în viața publică un asemenea principiu, pentru că este moralicește umilitor pentru naționalități, iar după dreptul public e anticonstituțional și nu e altceva, decât a face jugul caudin sistem de guvernământ.

Încrederea și buna înțelegere este legătura sufletească dintre popoare: este slugărie însă, când un popor caută după încrederea guvernelor. Drepturile primite ca cinstite stăpesc simțământul de libertate și dorul de neatârănare.

4. Ca cel din urmă gravamină generală amintesc ținuta presei maghiare.

Terenul presei este îndrumarea concepției publice, a gândirii și sentimentului societății, și pe urmă influențarea, prin opinia publică creată, a conducătorilor vieții de stat. Gravaminele administrative, de justiție și economice, se restrâng la cazuri și ținături speciale și nu ating totdeauna deodată naționalitatea întreagă, de aceea adesea se pot sana sau contrabalansa.

Presă însă produce efecte generale, universale, cari nu se pot sana, nici a te lupta în contra lor nu e posibil. Și abia e unul sau două organe, care să străzească obiectiv, cu dragoste și simț de dreptate chestiunea aceasta. Nu voi să ilustrez cu exemple teza aceasta, amintesc numai acuma ce ni-s'a ridicat pe vremuri în raport cu rublele rusești, și care ni-se ridică acum în altă direcție. Cu toate că în chestia aceasta presa este o mare putere, pentru că chestia națională nu se poate rezolvi cu legi, cu instituții, acestea asigură numai modul și calea înțelegerii împrumutate,

Limpezirea concepției societății, înălțarea deasupra interesului de partid politic, eliminarea ideilor false, înțelegerea împrumutată a celor două popoare pot să nască mișcarea aceea, care va pretinde cu putere irezistibilă activitatea potrivită a potestății statului. Mișcarea aceasta numai presa o poate conduce și umplea de duh, și atunci se va face trup cuvântului lui N. Wesselényi — grăit în 24 August 1848 — despre trebuința istorică a simțământului de frățietate și afinitate. (Va urma.)

Corpurile legiuitoare române.

Pe la finea săptămănei trecute corpurile legiuitoare române au terminat discuția asupra adresei. Adresa a fost votată și prezentată Regelui Carol prin câte o delegațiune, atât din partea Camerei cât și din partea Senatului. Sămbătă apoi a ales, atât camera, cât și senatul, câte o comisiune mai mare, care are să compună proiectul despre modificarea constituției țării. Corpurile legiuitoare române au fost apoi prorogate până la toamnă, dându-se timp suficient comisiunilor ca să-și poată isprăvi bine lucrările.

Situația în Albania.

La inițiativa luată din partea admiralului englez, guvernul din Albania a început pertractări nouă cu resculați, încheind cu ei și un nou armistițiu de zece zile. Pană decurg aceste pertractări ministrul president Turkan a plecat la Petersburg, apoi va merge la Berlin, Paris, Londra și Viena, pentru a espune guvernelor de acolo situația și a le cere sprijinul. Se pare însă, că altă scăpare nu mai este, decât retragerea principelui Wilhelm de Wied, care ar fi făcut deja pregătirile necesare, după o știre mai nouă, de a putea pleca familia sa la București, deocamdată singură, ca mai târziu să poată urma și principetele, care e cu totul disgustat de situația în care se află. N'au mai ramas pe partea sa decât cam 1500 de soldați, ceilalți toți au trecut la resculați. Cei mai de seamă dintre conducătorii trupelor sales'au dovedit de trădători. Cea mai mare greutate o formează însă lipsa de bani. Nu mai are bani, nici principetele, nici guvernul. Câte zece milioane primite dela puterile europene s'au dus, iar alte sume nouă, cerute de la comisiunea internațională de control, n'au fost acordate. Și fără bani nu se poate purta războiul nici cu — Albanzii!

Colecta

pentru

rezidirea seminarului.

Continuăm cu publicarea colecțiilor deschise în arhidieceză pentru adunarea de oferte benevole pe seama seminarului „Andreian” din Sibiu, supus reedificării.

Colecta preoțimeii din tractul Turda, intrată la consistor, a dat următorul rezultat:

	Cor.
1. Iovian Murășan, prot. Turda	200—
2. Vincent. Orășan, par. Agărbicium	100—
3. Romul Popa, par. Ațintiș	100—
4. Ioan Iliescu, paroh Banabic	100—
5. Ignatie Berendi, par. Cărcedea	100—
6. Maxim Purșa, par. Ceagz	100—
7. Ioan Călugăr, par. Cicadiu	100—
8. Vasilie Nicolar, par. Ciunga	100—
9. Ioan Opreș, par. Criștiș	100—
10. Dum. Giurgiuca, par. Cucerdea	100—
11. Atan. Hopârtean, par. Feldioara	100—
12. Samoil Suse, paroh Frata	100—
13. Teodor Onițu, paroh Găbud	100—
14. Vas. Stănescu, par. G. Cristur	100—
15. Georgiu Murășan, par. Hărăstaș	100—
16. Vas. Maximilian, par. Hidiș	100—
17. Ioan Oniga, paroh Micoșlaca	100—
18. Petru Șeulean, paroh Miheș	100—
19. Gavriil Micu, paroh Muerău	100—
20. Ilie Șerban, par. M. Cheția	100—
21. Andreiu Badiu, par. M. Ludoș	100—
22. Petru Roșca, par. M.-Uioara	100—
23. Ioan Hopârtean, par. Vaidasig	100—

Învățătorii:

1. Ioan Biji, inv. Agărbicium	50—
2. Ioan Mețian, inv. Agriș	50—
3. Stefan Aruncutean, inv. Muerău	50—
4. Ioan Moldovan, inv. Sănmihaiu	50—
5. Vasiliu Roșca, inv. Turda	50—
6. Simeon Crainic, inv. Vaidasig	50—

Di Dr. Valer Moldovan, adv. deputat sinodal și congresual cor. 100—

ști muri pentru credință, tocmai așa ca și tatăl lor, ca și mama lor. Le-a întărit inimile darul ceresc!

— „Auzi?... Încă batjocorește aici, în fața împăratului roman”, murmură ceata curtezanilor.

— „Așadar te joci cu mânia mea?”

— „Aici mă joc. Vreau să-ți arăt cum poate muri pentru credință sa o biată femeie slabă, cu toți copiii săi. Poți începe, noi suntem gata. Să fie voia ta!”

— „La moarte cu toții! răzni împăratul în furia sa obicinuită. Să curgă sângele valuri! O lume întreagă înfioară privirea mea, și poporul acesta nemernic încă se joacă cu mânia mea. Incepeți!”

În clipa următoare un călău împlântă până'n plăsele pumnalul în inima copilei celei mai mari, și biata abia putu rosti numele lui Isus și se și rostogoli la picioarele mamei sale.

— „Copila mea!” strigă mama încremenită, dar ea era moartă și sufletul ei plutea spre bolțile cerești.

— „Lovitura aceasta a fost bună,” — zise Dioclețian cu satisfacție — „Continu-ați și ultima să fie bătrâna!”

Și ei continuau. Călăii așezară fetița a doua sub bardă.

Din parlament.

Sedința de Luni a dietei a fost scurtă. S'a stabilit numai ordinea de zi pentru ședința următoare, ținută Marți. La ședința aceasta s'a prezentat apoi și opoziția maghiară și a luat parte la discuții. S'au votat unele proiecte mărunte de lege și s'a început discuția asupra modificării legii timbrelor. Opoziția combate proiectul de lege, ca vătămător pentru populațiunea săracă a țării, căci se urcă în mod însemnat timbrele în afacerile procesuale.

S'a continuat discuția asupra aceluiași proiect de lege și Mercuri, fără a se termina. Cu toate, că ședințele dietei se țin dela 10 până la 6 seara, abia pe la orele 7 s'a putut intra în partea mai însemnată a acestei ședințe, pe care o formau multe și diferitele interpeleări, anunțate în ziua premergătoare.

Mai întâi a răspuns însă dl ministru de culte Iancovich la o interpelare mai veche a deputatului naționalist român Dr. Stefan C. Pop, spunând, că la episcopia din Haidudorog nu s'a întâmplat nici un abuz, episcopul și-a exercitat numai drepturile sale. Reorganizarea episcopiei e în curs și în privința trecerii unor comune românești la eparhiile de mai înainte decurg tractările.

Interpelantul nu era de față. Casa a luat răspunsul la cunoștință. Au urmat mai multe interpeleări, între cari și a contelui Andrassy Gyala, în chestia omorului dela Seraievo, apoi a contelui Appoty, în chestia greșelilor săvârșite cu ocaziunea înmormântării Arhiducelui Francisc Ferdinand și a soției sale Sofia. Prim-ministrul Tisza a răspuns la toate interpeleările.

Sedința s'a încheiat abia la orele 10 și jum. noaptea.

Ieri, Joi, s'a continuat discuția asupra legii timbrelor, după a cărei votare urmează la rând legea despre darea de spirt, la care asemenea va vorbi opoziția maghiară și o va combate, numai pentruca să amâne punerea în discuție a proiectelor de lege referitoare la reformele administrative, cari vin la rând imediat după legea despre darea de spirt. Dieta însă își va continua acum ședințele fără întrerupere, până nu vor fi votate și legile administrative.

NOUȚĂȚI.

La Sinaia. Regele și Regina României, cu suitele lor, au sosit Luni după amiază la Sinaia, unde au luat reședința de vară.

Studente la universitate. Elevele care au trecut examenul de maturitate și doresc să se înscrie la universitatea din Cluj, au să și adreseze cererile de primire către ministrul r. u. de culte și instrucțiune publică, și provăzute cu documentele necesare să le înainteze decanatelor dela facultățile universității până cel mai târziu în 31 Iulie 1914.

Incident la frontiera română bulgară. Soldații bulgari dela frontieră au împușcat pe grănicerul român *Constantin Zuică*. România a pretins guvernului bulgar să facă o anchetă severă, pentru a lămuri responsabilitățile. Soldatul *Zuică* a fost înmormântat Duminecă, la Bazargic, cu o deosebită solemnitate.

Studenți din Ungaria la serbarea de pe Câmpul mierlei. Poziția din Neopianta cercetează să afle, dacă studenții sârbi, cam o sută, din acest oraș, au călătorit oare la Cosovo pe cheltuiala guvernului sârbesc? Mai mulți studenți povesteau adevăr prin oraș, că guvernul Sârbiei i-a invitat la festivitate și li-a plătit toate cheltuielile avute cu acest prilej.

Concordatul. În afacerea concordatului încheiat între Vatican și guvernul Sârbiei, se mai anunță că în săptămâna trecută papa și-a dat învoirea ca în parohiile romano-catolice din Sârbia să se întrebuinteze la liturgie limba veche slavonă și alfabetul cirilic, în conformitate cu ordinațiile date de mai mulți înaintași ai săi.

Caz de moarte. Fostul secretar de stat *Iosif Chamberlain*, unul din cei mai însemnați bărbați de stat ai Angliei, a răposat în etate de 78 de ani. Numele lui fusese des pomenit în anul 1899, pe timpul războiului purtat cu *Burii*, ale căror republice înfloritoare au fost subjugate de forțele covârșitoare engleze.

Hymen. Domnul *Constantin P. Grama* și doamna *Mișu I. Russu*, își serbează cununia religioasă Duminecă în 29 Iunie v. (ziua sfinților apostoli Petru și Pavel) la orele 4 d. a. în biserica gr.-ort. română din Sita-Buzeu.

Pentru ziua numelui. Domnul *Paul Munteanu*, c. și r. colonel penzionat, răscumpărând feliicitările cu prilejul onomasticeei sale, a binevoit a dărui cor. 10 la fondul „Episcopul Nicolae Popea pentru masa învățăceilor meseriași”, al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

Cumpătare obligatorie. Un ucuz al țărului, cu data de 17 l. c. și contrasemnat de ministrul rusesc de război, oprește consumarea de băuturi alcoolice tuturor soldaților aflați în serviciu. Cel pedepsit pentru beție, nu va fi înaintat la nici un grad de subofiter. Dela ciferi se cere să dea exemplu bun subalternilor de toate categoriile. Se vor purta liste exacte despre fiecare cifer cu privire la chestiunea consumării de alcool. Fiecare corp de ciferi are dreptul să oprească — cu o majoritate de 2—3 voturi — consumarea de alcool cu prilejul întrunirilor ciferesti. Comandanții, ajutați de preoți, au să organizeze societăți de temperanță, cu statute făcute de forurile bisericești. Medicii de regiment se îndatorează ca cel puțin de două ori pe an să țină prelegeri, în prezența tuturor ciferilor, despre stricăciunile alcoolului, iar preoții de regiment vor trata aceleași întrebări din punct de vedere religios. Autoritățile militare vor îngriji ca ciferimea să aibe la îndemână biblioteci, exerciții de sport și gimnastică, să invete limbi străine, să asculte muzică, teatru ictun ș. a.

Sanator în balon. Un medic din Cleveland, Dr. Hym, plănuiește să facă un sanator la o înălțime de două mii de urme dela pământ. Și anume: va prevedea cu cele trebuincioase un balon, și în fiecare seară acest balon-sanator are să se ridice la înălțimea de 2000 de urme, ca să petreacă noaptea acolo. Dimineața balonul vine earășii la pământ. Aerul de noapte, la înălțimea aceasta, după părerea nimitului medic, are o bună înrăurire asupra bolnavilor de inimă.

Sfințirea de școală. Duminecă în 12 Iulie n. (ziua sfinților apostoli Petru și Pavel) se va face în comuna *Seroafa* sfințirea școlii noue gr.-ort. române. La orele 10 va fi serviciu divin, cu procesiunea la edificiu nou școlar și sfințirea acestuia. Va urma conferința clubului precăsc, cuvânt ocazional rostit de preotul G. Simearea, și masă comună. După amezii producție teatrală în scopul înființării unei biblioteci parohiale. Programul e bogat. Prețul de intrare 1 cor.

La gimnaziul superior de stat din Sibiu au fost înscriși în anul școlar expirat 473 de elevi, dintre cari 425 au dat examenul de finea anului. Dintre acestia au fost maghiari 161, germani 25 și români 249. Au căzut din cate un studiu 41, din cate două obiecte 32, și din mai multe 36. Fiește, profesorii vor spune, că din lipsa de sirgumintă, ori de intelect, pecând adevărul va fi, că din pricina limbei pe care nu o cunosc și în care sunt silți se invțe.

Petrecere în Poiana Tinerimea studioasă din Poiana-Sibiului va aranja în 12 Iulie n. o petrecere de vară în romantica pădure „Staule”. Invitări speciale nu se fac.

Un eveniment literar. Cetim în „Foia Diecezană” din Caransebeș: Aflăm, ca monumentalul op „Colețiune de predici” de profesorii Dr. T. Tarnavski și Dr. E. Voitsch dela facultatea teologică din Cernăuți, ieșită din tipar acum nu de mult aici în Caransebeș în a II-a ediție, este aproape de a se epuza. Numai puține exemplare se mai află și să trece și această ediție. Inregistrăm acest fapt, ca ceva demn de remarcă și totodată îmbucurător, că producțiile literaturii teologice sunt azi foarte căutate, încât opuri mari, apărute în tiraj, ca și acesta, mare, să trec în intervale de câte 2—3 ani. La noi aceasta constituie într'adevăr un eveniment. — După câte aflăm, momentan se aranjază materialul pentru tomurile IV (sărbătorile de peste an) și V (ocaziuni extraordinare: înmormântări, instalări, sfințiri de biserici, clopote, cununii etc.), față de cari și până acum s'a arătat un foarte mare interes.

Concurs. Comisiunea economică a comitatului Sibiu publică concurs pentru șase stipendii de câte 300 coroane menit pentru tineri industriași din acest comitat, cari au terminat clasa a treia a unei școli industriale și doresc să-și completeze cunoștințele la vre-o școală de specialitate în afară de teritoriul comitatului nostru. Petițiile însoțite cu documentele necesare, și scrise cu mâna proprie, se adresează Comisiunii economice a comitatului, și se înaintează până cel mai târziu în 31 Iulie 1914 către vicecomitale din comitatul Sibiuului, unde se dau toate deslușirile privitoare la obținerea stipendiilor.

Concurs. Din partea vicecomitelui din comitatul Sibiuului se publică concurs pentru un *stipendiu de 300 cor.* dat din partea Cassei de păstrare generale sibieni pe seama unui industriaș doritor de a cerceta școala de țesătorie din Cisnădie în anul școlar 1914—1915. Stipendiul se poate acorda numai acelor tineri industriași, cari sunt sibieni. Petițiile (însoțite de act de botez, atestat de moralitate, de sănătate și testimoniu școlar) se adresează către comisiunea administrativă a comitatului și se înaintează cel mai târziu până în 31 Iulie 1914 vicecomitelui.

Concert în Teaca. Comitetul filial al „Societății teatrale române” din Teaca va da un Concert urmat de dans, în 12 Iulie st. n. 1914 (Sf. Petru) în sala cea mare a otelului „Schneider” din Teaca, cu concursul D-șoarei Maluța Bran și al ascultătorilor „Cursului pentru dirigenți de cor” sub conducerea D-lui Ion Harșia, abiturient al conservatorului din Lipsca. Inceputul precis la 8 ore seara.

Stabiliment de electricitate. Consiliul comunal din Brașov a hotărât să clădească un stabiliment electric al orașului. În considerare că ofertele făcute erau prea scumpe, consiliul va înființa el însuși o societate pe acți cu un capital social de un milion și jumătate de coroane în scopul numit.

La fondul congresului meseriașilor români, al Reuniunii sodalilor români sibieni întru vecinicia odihnă a răposatului Ghță Tătar din Sebeșul săs. au mai dărui: Sergiu Medean, protopresbiter (Sebeșul săs.), 1 cor.; Nicolae Stoica dir. școl. (Răchita), 40 bani; Chirion Șerban, cassarul însoț. Raiffeisen (Săsași), 20 bani; Nic. Borza prot. (Făgăraș), 50 bani și Zosim Cichindelean, invățăcel cismaș, 25 bani; ear la Legatul T. L. Albin pentru ajutorarea copiilor din Cut, aplicați la meseri au dărui Iuliu Albin, notar penz. (Zlatna), soția sa Elena n. Iancu și copiii lor Iuliu, Valeria, Aurel, Felicia, Ovidiu, Vilanelu, Septimiu și Grățielă, 2, cor. Dr. Aur. Millea, adv. și fca sa Carmen, 50 bani; Dr. Ion Colbazi, cand. de adv. 40 bani; Ion Cismașiu, notar (Meteș) și soția sa Mărioara n. Gomboș, 80 bani; Dr. Victor Munteanu, adv., 50 bani și Vic. Tordășianu, prezident, 10 bani.

La Reuniunea meseriașilor sibieni au fost primiți următorii membri ordinari: Simion Comănescu, (originar din Sibiu, fiu de econom, cu 4 cl. gimn.), sodal mecanic; Victor Enyedii-Aiudeanu (orig. din Campeni, fiu de croitor, cu 3 cl. gimn.), sodal cumpănar; Demetriu Oana (orig. din Rodu, fiu de econom), sodal curelar; Ioan Hanțu (orig. din Comlăuș, fiu de zidar), sodal pielar; Vasile Oancea (orig. din Răhau, fiu de econ.), sodal pantofar; Emil Vintilă (orig. din Sibiu, fiu de econom), cu 2 cl. gimnaziale, maeștru pantofar; Iue Hanțu, (originar din Comlăuș, fiu de zidar), sodal barbier, Nicolae Vintilă (orig. din Ibașfalău, fiu de econom), ascuțitor artistic de cuțite; Petru Parcetic (orig. croat din Kaesmar, comitatul Bácsfőreg, fiu de econom, cu 3 cl. civile), croitor și Hora Necșa (original din Talmăcel, fiu de invățător, cu 3 cl. gimnas.), călă de jibricie. Cu acestia numărul membrilor trecuți în protocolul fundamental a ajuns la 1200. Intre membrii ajutatori cu taxa de 4 cor. anual au binevoit a se înscrie dnl: Dr. Aurel Millea, avocat, C. Bardoșy, Alecsandru Chifa, revizor reg. și Simion Stoianovici, cursor la banca generală de asigurare.

Cărți și reviste.

Anuarul institutului pedagogic-teologic ortodox român din Arad, pe anul școlar 1913—1914, redactat de Roman R. Ciorgariu, protosinel, director. Cuprinde: Dr. Petru Pipoș, biografie. Două studii pedagogice: Dr. W. Rein, activitatea sa pedagogică, și Rousseau cu ocaziunea bicentenarului nașterii sale, lucrata de Dr. P. Pipoș. Personal didactic se compune din 1 director, 9 profesori, 2 instructori, 1 medic al institutului și 1 invățător la școala de aplicație. Internatele au avut 66 de teologi și 92 pedagogi. Inscriserile la institut se fac la 1 Septembrie st. n., iar în 2 Sept. n. se încep prelegerile.

Transilvania, revista Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, Nr. 6 din Iunie 1914 cuprinde: Oct. C. Tăsiăuanu: Cursurile „Asociațiunii”: I. Istoria universală în ultima jumătate a veacului al XIX-lea, conferință ținută de dl Dr. Ioan Lupăș, protopopol Sălăjești; II. Istoria României dela 1856, rezumatul conferinței ținute de dl Dr. Ioan Ursu, profesor de istorie la universitatea din Iași. Sextil Pușcariu: Istoria literaturii noastre vechi: Capitolul III. Dr. O. G. Școala activă. Vasile Zdrenghea; Folclor; Niculiț fciur de Sărb. Ghiță

Cătănuță. Cronică: Școlare: Primul congres al învățătorimii române din Bucovina. Al zecelea congres al învățătorilor din România. Curs de lucru manual. Reforma învățământului secundar. — Activitatea Asociațiunii: Cooperativele sâtești. Comemorarea lui Eminescu. Secțiunile științifice-literare. Cursurile de analfabeți. Despărțăminte. Muzul Asociațiunii. Agenturi. Adunarea generală. — Redacția și administrația: Asociațiunea, Sibiu.

Din public.*)

Mulțămită publică.

În urma apelului lansat din partea parohiei gr.-ort. române din Hendorf tractul Sighișoarei și trimis fraților noștri din America, Nicolae Constandin jun. și George Moldovan pentru contribuiri în scopul cumpărării unui clopot nou la sf. biserică, au binevoit a contribui pe lista lui Nicolae Constandin în Gary Indiana următorii: Nicolae Constandin și soția Fevronia din Hendorf 25 cor., Filaret Enciu și soția din Țeline 25 cor., Iacob Oțătea din Iacobeni 5 cor. George Oancea, Ioan Negrea, Iacob Negrea, Miron și soția Ana Boeriu din Grid 3,75 bani, toți din Grid câte 2,50 bani, Din Grid au mai dărui cu sumă de 1,25 următorii: Irimie Popa, Bucur Comanița, George Popa, George Stejăroiu, George Cernea, Lascu Drăgiciu, George I. Popa, Andrei I. Popa, Leonte D. Boier, Bucur B. Popa, Toma Drăghiciu, Iacob Urdea, Ioan Chelemen și Nicolae Urdea, Victor Dumitru, Teleg 2,50 bani, Tanase Toma, Vecerd 1,25 bani, Zaharie Medrea Daneș 1,25 bani, Ilie Novac 2,50, Paraschiya Novac 1,25 ambii din Șeica-mare, Nicolae Vasilie 2,50, Zaharie Lungu 1,25 din Cața, Pavel Luca 2,50, Ștefan Tema 1,25, din Iladia, Ilie P. Roșca, Ilie B. Roșca, din Șelimbăr câte 1,25, Ionnița Stan Alma 1,25, Ilarie Bucur, Avrig 1,26, Ioan Muntean, Merghindeal 5 cor. Ioan Joanta, Bărcuț 5 cor. George Langa, Hunderbechi 5 cor. Serafin Bontea Fărău, 2,50 bani. George Penache Părău 1,25 Ioan Buciumea 1 cor. Valeriu Morariu 1,25 Andron Pumnea 2,50 din Uăciulata și Nicolae Gabrea 1,25, Dănilă Giurgiu, George Rusu, Bulzăști 1,25 bani. Valeriu Luca din Recea 1,25 Iacob Neagoe Persani 2,50, George Rehan, Sighișoara 2,50 Nicolae și Ana Stănescu, Chesler 1,25, Zaharie Hanțu 2,50 Ilie Popa 1,25, din Țeline.

Pe lista lui George Moldovan în Zănașville Ohio: George Moldovan și soția Sofia, Hendorf 52,50 bani, Zaharie Bută, Hendorf 25 cor. Ioan și Maria Spiridon 5 cor. Pavel Stețiu 1 cor. Ioan și Frosina Marin 12,50 toți din Retișdorff, Mitru Tabar, Samozmez 1,25 George Sabaș, Cirdasada, 50 fil. Nicolae Popp, 1 cor. Nagydesfle, Simeon M. și Cornelia, 5 cor. Ioan Berghea, 2,50, Ana Russ, Alexandru Russ, Nicolae Berghea, Ioan Fieșariu, Ioan Berghea, Dumitru Sandu toți din Briu, câte 1,25 cor., George Matich, Iași, cor. 1,25, George Cristian, George Mocan, din Vad, câte 1,25 cor. Ioan Gridean (orig. Maria, Nicolae Rohan, Mări Nicolae Tomă, câte 5 cor. Zahariu Rohan, cor. 1,25, Nicolae David, cor. 2,50, toți din Galaț, (Făgăraș), Vasile Ghșan, Ca'nic cor. 2,50, Lazar Negrilă, Iustina L. Negrilă, Oena-Sibiului cor. 2,50, Floarea Faraon, Ioan Oroian, Ilie Filip, Curitau, câte 1,25 cor. Nicolae Muntean, Sassebeș, cor. 2,50, Aurel Cupșă, Giorocuta și Vasile Bărsan, câte 2,50 cor. Teodor Crișan, Chieșd 1 cor. Nicolae Iacob Urdea, Grid cor. 1,25, Iacob Ittu cor. 1,50, Ioan Mișcoiu, cor. 1,25, Nicolae Popoca, cor. 1,25, toți din Șinca-nouă, Toma Pop, Comana cor. 2,50, Toma Pop, Mihail Pop, Grigorie Pop, George Pop, câte 2,50 cor. toți din Nagyalu, Anica Moga, Orăștie cor. 1,25, Grigorie Griga, Șarling, cor. 2,50, Alexe Ilarie, Simion Mușat din Sămbăta de jos, câte 1,25, Nicolae Pop, Giorica, cor. 1,25, Elisaveta Muntean, Ioan Ciocă, Laurente Greu, toți din Ruja câte 5 cor. Dumitru Baldea, Haprig cor. 1,25, George Preda, Valchid cor. 1,25, Nicolae Ginza, Bergin cor. 1,25, Stoyan Popoff, Bergin cor. 1,25, Mihail Luca, Lunca cor. Ioan Crișan, Chișfalău 5 cor.

În total s'a colectat după cum a constat și oficiul parohial din Gary Indiana, suma de 69 dolari 85 cenți, în banii noștri cor. 349,25, din cari substrăgându-se spesele cu schimbarea și trimiterea prin poștă a banilor cor. 9,25, a rezultat 340 cor. Tuturor credincioșilor cari, au contribuit în scopul amintit, precum și zeloșilor colectanți Nicolae Constandin, George Moldovan, ambii din Hendorf, și Iacob Oțăteanu, din Iacșdorff, le mulțămim rugând pe bunul D-zeu ca contribuțiile depuse în favorul bisericii noastre să le răsplătească cu darurile sale bogate.

Hendorf, la 3/16 Iunie 1914.

Andreiu Moldovan
par. ort. rom.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 385/1914.

(512) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresți dela școalele noastre confesionale, din comunele mai jos numite protopresbiteratul Iliei, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. **Cerbia.** Salar dela biserică 400 cor., 200 cor. dela Preaven. Consistor, iar restul votat deja dela stat.

2. **Runcor-Vica.** Salar dela bisericii 600 cor., dela Preaven. Consistor 300 cor., iar restul cerut dela stat.

3. **Tirnavă.** 4. **Tirnavița.** Salar dela bisericii câte 600 cor., iar restul cerut dela stat.

5. **Fues-Bagara.** Salar dela biserică 100 cor., iar restul cerut dela stat.

6. **Boiul de sus și de jos.** Salar dela bisericii 400 cor., iar restul cerut dela stat.

La școalele de sub Nr. 1—5 cvartir în natură deplin corăspunzător și grădini ori relut de câte 20 cor. pe an. Iar la cea din Boiuri, până la edificarea unui nou local de școală, se va închiria o casă corăspunzătoare pentru cvartirul învățătorului, grădina în natură, ori relut de 20 cor.

Învățătorii aleși vor fi datori în Dumineci și sărbători a conduce elevii la biserică și a cânta cu ei răspunsurile liturgice.

Concursele înzestrate cu documentele recerute au a se înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Ilia, la 25 Iunie 1914.

Oficiul protopresbiteral:

Z. Murășan
protopresb.

Concurs.

Pentru întregirea definitivă a catedrei a doua de învățător la școala noastră română gr.-or. din comuna Brașov-Stupini, protopopiatul Brașov, se publică concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi publicare în „Telegraful Român“.

Învățătorul ales și întărit va avea:

1. 543 cor. anual, care se vor plăti în rate lunare anticipative dela biserică.

2. 100 cor. pe an venite cantonale încasate după serviciile făcute, și

3. 557 cor. ajutor dela stat, care se vor plăti tot în rate lunare anticipative.

4. Cvartir natural, corăspunzător legii, în edificiul școlii, și 3 stângini lemne, din cari se vor încălzi și salele de învățământ.

Învățătorul ales va fi dator să facă și servicii de cântăreț Dumineca și sărbătoarea la utrenie și liturgie, iar în zilele de lucru cu săptămâna; va avea să dea instrucție Dumineca și sărbătoarea tinerimii școlare de repetiție pe rând împreună cu celălalt coleg. (511) 1—3

Doritorii au să-și înainteze rugărilor lor conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică, ca să-și arate destoinicia în cântări.

Brașov, în 22 Iunie st. v. 1914.

Ioan I. Maximilian George Constantin
paroh, prezident. secretar.

Aprobat: **Dr. V. Saftu**
protopop.

Berea Dreher de Steinbruch

este cea mai bună și nutritivă beutură. Se capătă pretutindenea. Atențiune la etichetă.

— Depozitul principal la: —

M. Samuil Rubinstein,

→ Sibiu. ← (510) 1—3

Nr. 402/1914.

(508) 1—3

Concurs repetiț.

Pentru întregirea parohiei de clasa III Băcia, (situată în apropierea gării Piski), se publică a III-a oară concurs, cu termen de 30 de zile dela I-a publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B.

Reflectanții au în termenul deschis a-și înainta concursele oficiului protopresbiteral din Deva, având a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Deva, la 20 Iunie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Devei.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 330/1914.

(506) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător, eventual învățătoare la școala confes. gr.-orient. română din **Borgo Suseni** (Felsőborgó), protopresbiteratul Bistriței, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Din fondul școl. a parohiei 700 cor. anual, cari se plătesc în rate lunare anticipative.

2. Din cassa bisericii 200 cor. anual, cari se plătesc în 2 rate semestrale decursive.

3. Restul, până la minimul legal, dimpreună cu toate gradațiile, se primesc deja dela stat.

4. Bani de cvartir 200 cor. anual, ce se plătesc în 2 rate semestrale decursive, eventual cvartir în natură.

5. 1/4 jug. cat. grădina, lângă școală.

6. Pentru conducerea școlii de repetiție-economică și a grădinei de pomărit, 100 cor. anual.

7. 2 orgii de lemne de foc, cu cari este a se încălzi sala de învățământ.

Pe lângă împlinirea datorințelor cerute de legile regulamentele existente, cel ales va fi dator fără altă remunerație:

a) Să formeze cu copiii de școală și cu adulții un cor, cel puțin în 2 voci cu care să cânte la sf. liturgie în Dumineci și sărbători, eventual și alte cântări la diferite ocaziuni și producțiuni;

b) În timpul statorit de comitetul parohial, să instrueze adulții și analfabeții;

c) Să aranjeze felurite producțiuni școlare, în înțelesul ordinațiilor existente;

d) Să conducă școala de repetiție economică, și grădina de pomărit, eventual și de legumărit;

e) Să instrueze tinerimea școlară în albinărit și cultura vermicilor de mătăsă;

f) La caz că se va alege învățătoare, aceasta va fi îndatorată a propune și lucrul de mână la copile.

Cererile de concurs, instruite conform legilor și ordinațiilor existente, să se trimită în termenul statorit, oficiului protopresbiteral gr.-ort. român al tractului Bistriței în Beszterceze.

Concurenții se vor prezenta înainte de alegere în parohie, spre a face cunoștință cu poporul și a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Concurenții să fie români gr.-orientali. Postul se va ocupa numai cu 1 Octomvrie st. n. a. c. de când se va pune și salariul în curent.

Din șelinta comitetului parohial gr. or. ca scaun școlar ținută în Borgo-Suseni (Felső Borgó) la 26 Martie 1914.

Eliseu Dan. **Ioan Sărefan,**
prezident, paroh. notar, inv. pens.

Văzut: **Greg. Plețosu**
protopresb.

Nr. 34/1914

(507) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala conf. rom. gr.-ort. din **Tâmpa**, protopresb. Deva, (comună situată în nemijlocită apropiere a gării Piski), se publică concurs conform ord. Vener. Consistor dto 22 Maiu Nr. 6647 Școl. în urma trecerii la penzie a fostului învățător Avram Laslău, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom“.

1. Salar conform Art. XVI. din 1913, anume: 600 cor. dela comuna bisericească, iar restul dela stat.

2. Cvartir în noul edificiu școlar și 8 metri de lemne pentru învățător și sala de învățământ.

3. Pe lângă datorințele impuse prin lege și regulamentele în vigoare învățătorul ales va fi dator fără altă remunerație să facă și serviciul de cantor, conducând regulat copiii la biserică și cântând cu ei cântările liturgice.

4. Să țină regulat instrucție cu elevii școlii de repetiție.

5. Să instrueze corul adulților și să aranjeze cu ei producțiuni.

Doritorii de a ocupa acest post să-și aștearnă rugărilor ajustate cu documentele necesare la oficiul protopresbiteral din Deva în termenul susindicat și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Tâmpa, la 1/14 Iunie 1914.

Alexandru Petrau **Munteanu Ion**
paroh, preș. com. par. notar.

Vidi: **Dr. Ioan Dobre**
protopop.

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresți vacante la școalele conf. gr.-or. române din **Gurariului și Mag**, se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia publicare în „Telegraful Român“.

Condițiile de concurs sunt următoarele:

1. În **Gurariului** salariul se plătește 600 cor. dela biserică, restul dela stat; în **Mag** 480 cor. dela biserică în rate 3 lunare, restul dela stat.

2. Dacă din vina învățătorului i se va detrage ajutorul dela stat, comuna bisericească nu este obligată a i-l suplini.

3. Cvartir în natură și relut de grădina de 20 cor.

Aleșii învățători vor fi obligați:

a) a providea instrucțiunea în acea clasă a școlii de toate zilele, la care va fi împărțit;

b) a propune obiectele de învățământ, cu cari va fi însărcinați în cursurile școlii de repetiție economică;

c) a forma și conduce cor cu tineretul școlar și adult, a conduce cântările liturgice cu corul elevilor sau cu al adulților.

Ceice reflectează la aceste posturi, sunt îndatorăți a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în bisericile respective, spre a-și arăta destoinicia în cântările bisericești și a face cunoștință cu poporul.

Cererile de concurs se vor înainta în termenul fixat oficiului protopopesc gr.-or. român din Săliște.

Săliște, în 25 Iunie 1914.

Oficiul protopopesc gr.-or. român al Săliștei pe baza deciziei comitetului parohial din Gurariului dto 22 Iunie 1914 și a celui din Mag dto 27 Aprilie 1914.

(513) 1—3

Dr. Ioan Lupas
protopop.

Orfanii Neamului

Roman naționalist

de

N. Rădulescu-Niger.

Prețul: 4 cor. + 20 fil. porto.

Nr. 233/1914.

(505) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune în comuna bisericească gr. ort. română de clasa III. **Orăștioara de jos**, din protopresbiteratul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele împreună cu acest post sunt, pe lângă ajutorul ce-l va căpăta dela stat ca capelan, folosirea întregii porțiuni canonice și a tuturor venitelor stolare, prestațiuni de lucru și jumătate din tabla de pădure, după uzul local evaluate conform coalei B. pentru salariul parohului bătrân, afară de casa parohială și grădina pe care o va folosi parohul până e în viață.

Toate acestea le va folosi capelanul pe baza protocolului statorit de comitetul parohial cu consensul parohului la 26 Martie 1914 și primit de Preaveneratul Consistor sub Nr. 4954 Bis. a. c.

Doritorii de a ocupa acest post se trimită, până la termenul convenit, rugărilor concursuale cu documentele recerute de legile în vigoare la subscrisul oficiu și să se prezinte la biserică spre cunoaștere, cântare și eventuală servire.

Orăștie, la 18 Iunie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Atelierul tehnic pentru dinți

a lui

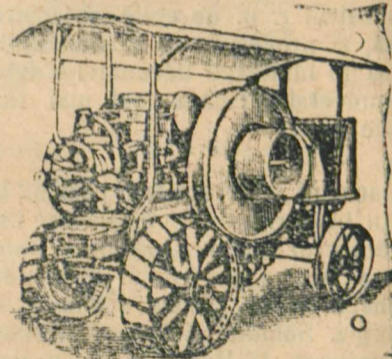
E. Dieker

este închis până la sfârșitul lui Iulie. (509) 1—3

Contabilitate dublă

și **caligrafie** în 6 săptămâni se poate învăța perfect. Succes garantat. Scrisori de mulțumită și recunoștință stau la dispozițiunea ori și cui Sibiu, strada Fingerling Nr. 1.

(472) 12—15

Cele mai bune și sigure

(459) 6—10

motoară pentru îmblătit singur mătătoare, zdrobitoare de peatră singur mătătoare, fereștrău și mașină de crepat singur mătătoare. Motoară de benzin, gaz sugativ și oleu brut. Aranjamente de mori. Pluguri cu motor, care se pot folosi și pentru transportare de greutate (camionagiu), precum și de îmblătit.

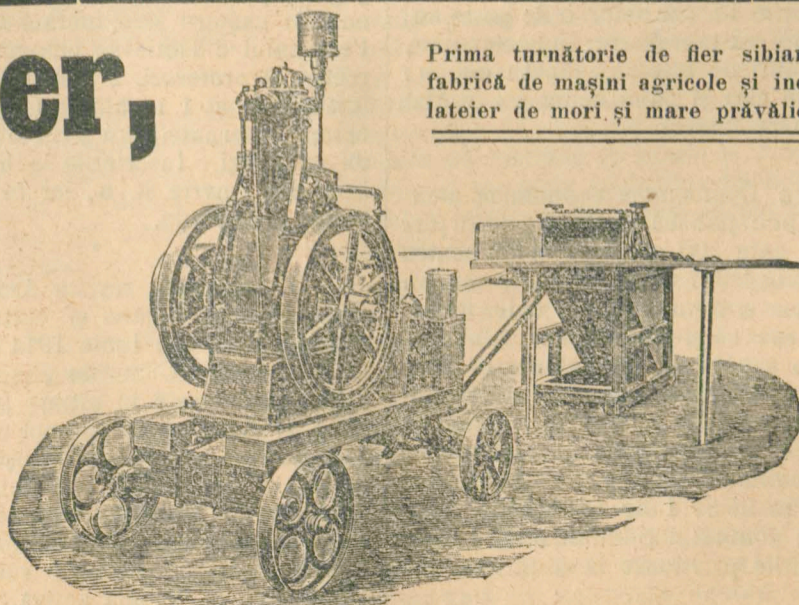
Kellner és Schanzer
Budapest, Kálmán-utca 3.

Rugăm numai interesanți serioși.

Sam. Wagner,**Atențiune!**

Doritorii de-ași procura mori, cilindre pentru asortat făină, pietri de mori de orice calitate, tot soiul de mașini și unelte agricole, mașini de lână, piua pentru abale (postav), tot soiul de motoare dela cel mai mic și până la cel mai mare, cu un cuvânt tot soiul de mașini, precum și Traverse, Cement, Treștie, Chei pentru ziduri, toate fierăriile trebuincioase la clădiri (edificări).

În bogata și bine asortata sa prăvălie de fier se găesc toate sculele pentru meseriași, fierar,

Prima turnătorie de fier sibiană, mare fabrică de mașini agricole și industriale, lateier de mori și mare prăvălie de fier

Sibiin-Nagyszeben,

Târgul făinii
= Nr. 1 =

tâmplari, dulgheri etc., cu prețurile cele mai moderate și condițiuni foarte avantajoase.

Cine are lipsă de ceva din aceste specificate obiecte, să nu cumpere dintr'alt loc până nu se va informa în prima linie la marele fabricant Wagner, atât despre calitatea acelu obiect, cât și despre prețuri și condițiuni.

Acesta e cel mai bun izvor de procurat marfă de primul rang și în comparație foarte ieftin.

Nu Vă lăsați seduși de agenți, mergeți sau scrieți în persoană la sus numita firmă. (410) 18—52

Cataloge se trimit gratis și franco.